

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 5. Principium 5. Ignorantia facti, non Juris excusat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

§. V.

PRINCIPIUM V.

Ignorantia Facti, non Juris excusat,
Sensus.

Hoc est, quando aliquis facti alieni ignorantiam probabilem, & non omnino supinam habet, & ex causa hujus ignorantiae errorem aliquem, aut culpam materialem admittit, non potest in tali casu culpa ei adscribi; secus sentiendum foret, si ex ignorantia Juris manifesti culpam admisisset, aut errorem, tum enim omnino hæc ei obessent ad acquirendam commodum, non tamen ad damnum rei suæ amittendam, ut Canis. in cit. reg. ait.

Authoritas.

Desumptum est ex lib. 6. Decret. c. ult. reg. 13. Item de le. Juris 7. ff. de Juris & Facti ignor. ubi dicitur: Error facti in maribus quidem in damnis vel compendiis obest; error autem error nec Feminis in compendiis prodest. Ceterum omnibus juris error in damnis amittendæ rei suæ non nocet. Illud insuper referunt, & explicant Canisius & Decius in de reg. Juris Pontif. & Barbosa axiom. 113. cum multis aliis.

Ratio.

Quia, cum jus finitum sit, adeoque ab omnibus intelligi, aut saltem peritiores de eo consuli posse præsumatur, ratio nullam excusationem afferre illius ignorantia dicitur; secus se res habet in facti alieni ignorantia, hoc enim est multiplex, & quasi infinitum sit, facile etiam prudentissimum quemque fallere potest.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Etiam in factis propriis excusare ignorantiam, si factum sit valde antiquum, in quo sit verosimilis oblivio; vel quando est valde intricatum, & obscurum, & is, qui fecit, multis negotiis implicatus est; vel in extraneo laborat, uti Barbosa axiom. 113. n. 3. & seq. docet cum multis aliis.

Deducitur 2. Clericum, qui ab Episcopo excommunicato ignorans Ordines suscepit, posse dispensationem à suo Episcopo petere de

Episcopo obtinere, uti in cap. Cum Clericis. 2. de Ordinan-
tibus Episcopo habetur.

Deducitur 3. Eum, qui per ignorantiam facti solvit id,
quod naturaliter debitum, sed civiliter indebitum erat, posse
illud repetere; secus, si per ignorantiam Juris solverit; uti in
C. cum quis 10. C. de Jur. & Fact. ignor. dicitur.

§. VI.

PRINCIPIUM VI.

Scire, & scire debere paria sunt.

Sensus.

Hoc est, quando aliquis obligatus est ad rem aliquam in-
quendam, & sciendam; tum, etsi eam ignoret, perinde re-
sponsibilis habetur, ac punitur ob effectum ex tali igno-
rantia consecutum, ac si ipsa scienter talem effectum pro-
dixisset; saltem quoad Forum externum, in quo prælumitur
illius cognitio, nisi contrarium probetur.

Authoritas.

Desumptum est ex le. quod. te. 5. ff. de rebus creditis. I.
Deiur. Si duo. 38. ff. de acquir. hæred. illudque approbat,
Barbof. axiom. 174. cum aliis.

Ratio.

Quia nemo prælumitur malus, nisi probetur; ergo nemo
prælumitur negligens fuisse in re, quam debebat sci-
re, nisi probetur. Adde, quod hoc ipso, quod talis sciverit, se
scire, quod ad inquirendum de re, quam scire debet, jam quo-
modo confuse eam cognoscere censeatur, atque adeo
eandem ignorare dicitur.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Eum, qui munus aliquod suscepit, nec
cum posset, studuit scire, quæ pertinent ad tale munus,
excusari à culpa, si ob ignorantiam varios errores &
in extremum causa causet, uti Busenbaum l. 4. c. 3. a. 1. cum Lugon. Bo-
et cum aliis docet.

Deducitur 2. Rusticum, qui non interrogavit, an sequen-
s dies esset dies jejunii vel festus, non excusari à pec-
cato, si animus illi dictaverat, esse interrogandum, uti com-
munitur dicitur Authores.

Gg 2

De-